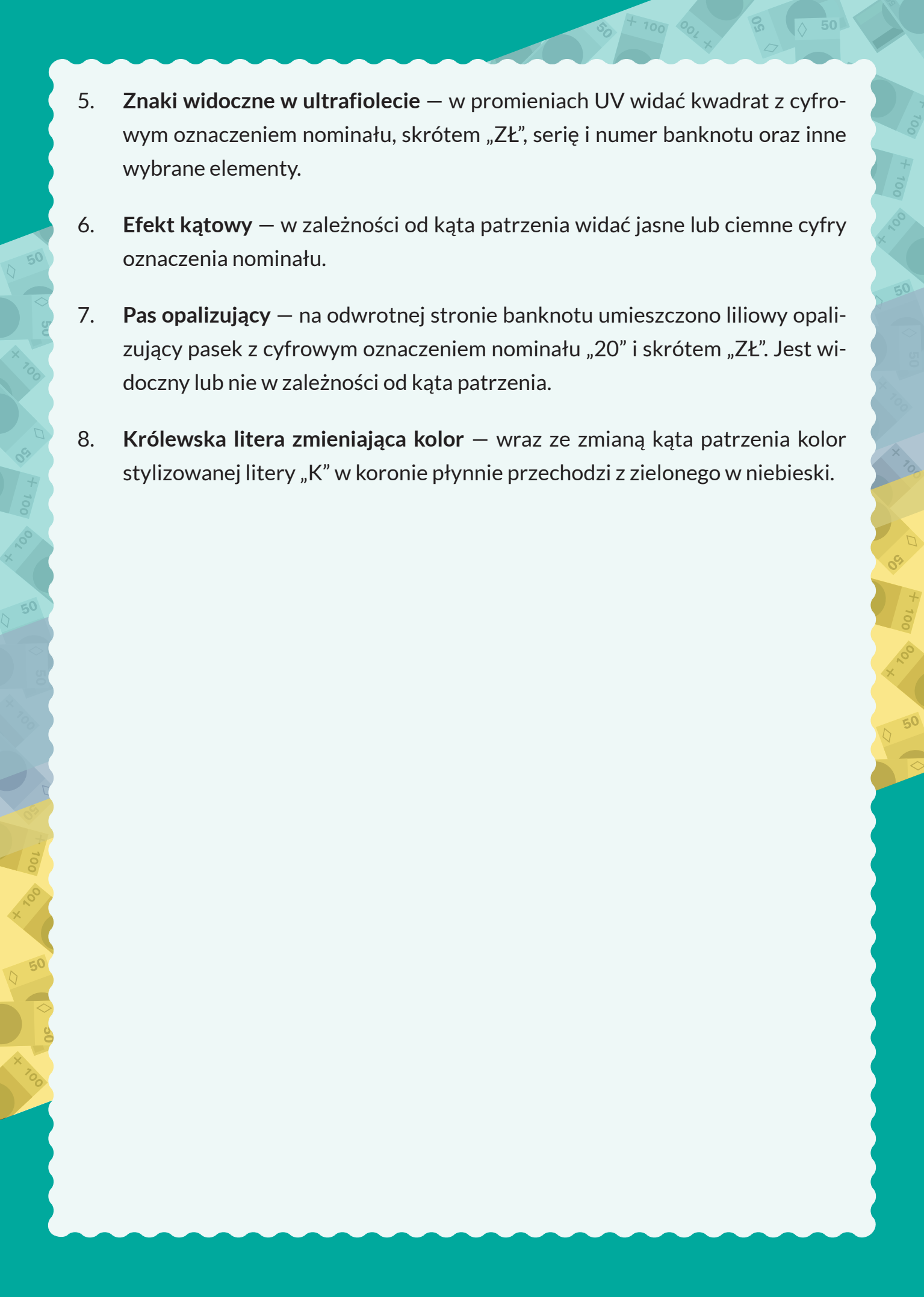

Zabezpieczenia banknotów - przykłady

1. **Wzboogacony znak wodny** – podczas oglądania banknotu pod światło widać znak wodny przedstawiający wizerunek władcy oraz dodatkowe cyfrowe oznaczenie nominału.
2. **Metalizowana nitka zabezpieczająca** – podczas oglądania banknotu pod światło widać pionową ciemną linię wtopioną w papier z cyfrowym oznaczeniem nominału i skrótem „Zł”.
3. **Mikroskopijne napisy** – mikrodruki to czytelne jedynie w powiększeniu napisy umieszczone zarówno na przedniej, jak i odwrotnej stronie banknotu.
4. **Uzupełniający się druk obustronny** (tzw. *recto-verso*) – elementy graficzne znajdujące się po obu stronach banknotu oglądane pod światło uzupełniają się i tworzą pełną koronę w owalu.

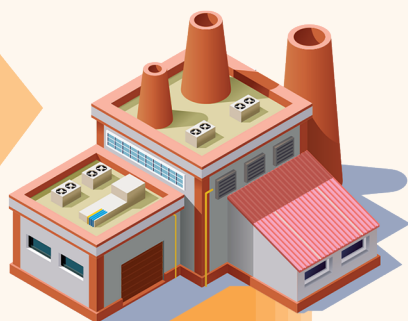
-
5. **Znaki widoczne w ultrafiolecie** — w promieniach UV widać kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału, skrótem „ZŁ”, serię i numer banknotu oraz inne wybrane elementy.
 6. **Efekt kątowy** — w zależności od kąta patrzenia widać jasne lub ciemne cyfry oznaczenia nominału.
 7. **Pas opalizujący** — na odwrotnej stronie banknotu umieszczono liliowy opalizujący pasek z cyfrowym oznaczeniem nominału „20” i skrótem „ZŁ”. Jest widoczny lub nie w zależności od kąta patrzenia.
 8. **Królewska litera zmieniająca kolor** — wraz ze zmianą kąta patrzenia kolor stylizowanej litery „K” w koronie płynnie przechodzi z zielonego w niebieski.

Dochód brutto

PRZYCHODY

minus KOSZTY ZMIENNE
(zależą od wielkości produkcji
– np. zakup 800 parówek
i 800 bułek)

minus KOSZTY STAŁE
(nie zależą od wielkości produkcji
– np. opłata za lokal)

minus AMORTYZACJA
(liczymy od daty zakupu)

minus KOSZTY FINANSOWE
np. koszty prowadzenia rachunku

DOCHÓD BRUTTO

minus PODATEK

ZYSK

OPOWIADANIE

„Urodzinowy prezent”

Maks miał wspaniały humor od samego rana, bo zaraz po przyjeździe do szkoły dostał od Julki zaproszenie na urodzinowe przyjęcie. Ale jego świetny nastrój nie trwał długo, bo szybko uświadomił sobie, że nie ma bladego pojęcia, co kupić solenizantce w prezencie. Postanowił porozmawiać dyskretnie z jej przyjaciółkami i dowiedział się, że Julka uwielbia czytać książki oraz że brakuje jej jednej pozycji do skompletowania ulubionej serii. Maks wybrał się z mamą do księgarni i kupił wymarzoną książkę dla Julki. Gdy dotarł na urodziny, przywitał się, złożył Julce życzenia i wręczył prezent. Julka rozpakowała książkę, ale wcale się nie ucieszyła. Właściwie wydawała się być rozczarowana, ale nie chcąc urazić Maksa, grzecznie mu podziękowała i odłożyła torebkę z prezentem na półkę. W trakcie urodzin okazało się, że ktoś inny również podarował jej tę samą książkę. To wyjaśniało zachowanie Julki. Po powrocie mama zapytała Maksa, czy Julce podobał się prezent. Maks opowiedział jej, co się wydarzyło.

Mama uśmiechnęła się i powiedziała mu, żeby się nie przejmował, a potem zadzwoniła do mamy Julki, z którą ustaliła, że wymieni książkę na inną. Maks był zaskoczony. Nie wiedział, że można to zrobić. Wcześniej myślał, że jeśli już coś się kupiło, to już na zawsze. Mama wyjaśniła mu, że nie zawsze i nie wszystkie rzeczy można oddać z powrotem do sklepu, ale coraz więcej sprzedawców na to się godzi, bo zależy im na klientach.

Na drugi dzień mama zabrała Maksa ze sobą do księgarni, żeby pokazać mu, jak można załatwić taką sprawę. Na miejscu wyjaśniła sprzedawcy, że kupiła książkę

na prezent, jednak obdarowana osoba ma już ten tytuł i chciałaby jakiś inny. Sprzedawca poprosił o paragon, żeby sprawdzić, czy książka została zakupiona u niego w sklepie. Potem przez chwilę oglądał przyniesiony egzemplarz, dokładnie sprawdzając, czy okładka i zawartość nie są zniszczone, aż wreszcie powiedział mamie, że nie widzi problemu. Na końcu spytał, na jaką książkę chce dokonać wymiany. Mama odczytała głośno tytuł zapisany wcześniej na kartce. Ponieważ nowa książka była o droższa 1,99 zł, mama dopłaciła różnicę w cenie, nie zapominając zabrać paragonu i podziękowała sprzedawcy za miłą obsługę.

Maks aż nie mógł się nadziwić, że sprawa wymiany książki została załatwiona tak szybko i bezproblemowo. Teraz Julka będzie już na pewno zadowolona i z pewnością bardzo ją ucieszy ten prezent.

Gdzie zwrócić się po POMOC?

Po bezpłatną poradę konsumencką można zwrócić się do miejskiego lub powiatowego **rzecznika praw konsumentów**.

Infolinia konsumencka: **800 889 866**

Porady drogą mailową: **porady@dlakonsumentow.pl**

Zwierzęta też lubią sobie pomagać

1. Naukowcy z Uniwersytetu w Chicago przeprowadzili doświadczenie wśród szczurów, które zamykali parami w klatkach. Kiedy jeden z gryzoni został uwolniony, zaobserwowano jego niezwykle zachowanie — oto bowiem nie uciekł, lecz próbował uwolnić swojego towarzysza z klatki. Co więcej, wabiony czekoladowymi chrupkami, nawet nie zwracał uwagi na smakołyk. Najpierw doprowadził do uwolnienia, a potem dzielił się z „kolegą” słodkim przysmakiem. Działania szczurów były spowodowane empatią, czyli wczuwaniem się w położenie drugiej istoty. Ten eksperyment zmienił zdanie naukowców, gdyż dawniej uważano, że tylko ludzie są zdolni do tego uczucia.
2. Delfiny mają zwyczaj dbania o słabszych osobników, pływając pod nimi i pomagając im się wynurzyć w celu zaczerpnięcia powietrza.
3. W wielkiej kolonii dwie, trzy mrówki potrafią narazić swoje życie dla jednej, która jest atakowana przez jakiegoś intruza.
4. Profesor Frans de Waal jest badaczem życia szympanśów. Opisał on w swojej książce pewną niezwykłą historię, która wydarzyła się w ogrodzie zoologicznym w Anglii. Szympanś Kuni złapała szpaka. Jej opiekunka, widząc tę sytuację, starała się nakłonić Kuni, żeby go wypuściła. Ptak był tak oszołomiony, że nie potrafił sam odlecieć. Szympanś obserwowała go i na wszelkie sposoby starała się mu pomóc — m. in. wdrapała się z nim na drzewo, szeroko rozpostarła mu skrzydła i podrzuciła w taki sposób, żeby mógł polecieć poza ogrodzenie wybiegu dla małp. Jednak szpak był wciąż przestraszony, więc nie poszybował daleko i wylądował tuż przed fosą z wodą. W tym miejscu zainteresowała się nim inna młoda szympanś, ale Kuni nie pozwoliła jej zbliżyć się do ptaka. Zeszła z drzewa i cały czas go ochraniała, aż odzyskał wigor i odleciał.

